

Пащенко Т. М., м. Київ

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

***Анотація.** У статті розглянуто ключові проблеми застосування потенціалу інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у процесі національно-патріотичного виховання сучасних студентів.*

Визначено розуміння національно-патріотичного виховання молоді за умов інформатизації та цифровізації суспільства як цілеспрямованої, що відображає цінності суспільства та ідеологію держави виховної діяльності закладу освіти, заснованої на оптимальному залученні засобів ІКТ.

***Ключові слова:** національно-патріотичне виховання, патріотизм, інформаційно-комунікаційні технології, інформатизація, цифровізація освіти.*

***Abstract.** The article was reviewed the key problems of using the potential of information and communication technologies (ICT) in the process of national-patriotic education of modern students. The understanding of the national-patriotic education of youth under the conditions of informatization and digitalization of society as a goal-oriented one, which reflects the values of society and the state ideology of the educational activity of the educational institution, based on the optimal involvement of ICT means, is determined.*

***Keywords:** national-patriotic education, nationalism, information and communication technologies, informatization, digitalization of education.*

Реформування всіх сфер життєдіяльності, надання патріотизму статусу загальнонаціональної ідеї зумовлює необхідність посилення національно-патріотичного виховання всіх категорій громадян нашої країни та особливо підростаючого покоління. Без сформованості національно-патріотичної свідомості у сучасної молоді важко говорити про самостійну, сильну, захищену державу. Країні нині потрібні не індиферентні люди, а креативні, ініціативні, ділові громадяни-патріоти, які беруть активну участь у соціально-політичних, економічних процесах, сприяють розвитку та зміцненню нової, демократичної держави. Особливо це актуально в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України.

Національно-патріотичне виховання молоді є одним із основних завдань сучасного навчального закладу освіти, адже студентство – найвідповідальніша пора для розвитку суспільно значимих цінностей, громадянськості та патріотизму.

Актуальність виховання патріотизму серед студентів зумовлена високим рівнем їх інтелектуального потенціалу та соціальною активністю. Студенти –

це одна із найактивніших соціальних верств населення, яка має високий інтелектуальний потенціал. Таким чином, студентська молодь – це той соціальний прошарок суспільства, який, перш за все, має стати об'єктом національно-патріотичного виховання.

Тема патріотичного виховання за умов навчального процесу мало розроблена та досліджується в основному у зв'язку з проблемою громадянського виховання студентів (Т. Ліхневський, М. Михайличенко, Н. Нікітіна, А. Панчук, В. Плахтєєва, І. Сопівник, І. Щербак та ін.).

Визначальним аспектом системи виховання в Україні є національна ідея. У суспільному розвитку вона відіграє об'єднувальну, консолідуючу роль [2]. Тому нині перед вітчизняною освітньою галуззю, поряд із навчальними функціями, постає надзвичайно важливе завдання виховати справжнього громадянина й патріота української держави, який, займаючи свідому громадянську позицію, здатний відстоювати незалежність і соборність України.

Важливим на сьогодні залишається питання національно-патріотичного виховання студентської молоді, особливо на самих перших етапах здобуття вищої освіти – у коледжах. Упровадження в національно-патріотичний виховний процес інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) слугуватиме комплексності інформаційно-ресурсного, комунікаційного, методичного забезпечення їх впливу на молодіжну аудиторію. Так як, одним із пріоритетних напрямків процесу інформатизації сучасного суспільства є інформатизація освіти, що є системою методів, процесів та програмно-технічних засобів, інтегрованих з метою збору, обробки, зберігання, поширення та використання інформації. Інформаційні технології надають можливість:

- раціонально організувати пізнавальну діяльність студентів у ході виховного процесу;
- зробити виховання ефективнішим, залучаючи всі види чуттєвого сприйняття студента у мультимедійний контекст та озброюючи інтелект новим концептуальним інструментарієм;
- побудувати відкриту систему виховання, яка забезпечує кожному

індивіду власну траєкторію виховання;

- використовувати специфічні властивості комп'ютера, що дозволяють індивідуалізувати виховний процес та звернутися до принципово нових пізнавальних засобів;

- інтенсифікувати усі рівні виховного процесу.

Національно-патріотичне виховання з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій, безперечно, має здійснюватися системно. Реалізація національно-патріотичного напрямку виховної роботи включає ряд взаємопов'язаних компонентів: розробку методологічної та створення єдиної нормативно-правової основи патріотичного виховання; проектування, створення та актуальну підтримку інформаційного середовища формування у молоді свідомості та поведінки на користь країни; розробку сучасних навчально-методичних матеріалів формування у молоді усвідомлення важливості забезпечення безпеки країни.

Цілком закономірним є використання широкого спектру можливостей ІКТ у національно-патріотичному вихованні молоді:

- Інтернет, соціальні мережі, YouTube, online-версії книг, текстів, словників і довідників, мультиплікація, музичні аудіофайли, відеофайли, інфографіка, комп'ютерні пізнавально-виховні програми, дидактичні комп'ютерні ігри-тренажери, мультимедійні та скрайбінг-презентації, проєктна діяльність, online-подорож, віртуальна екскурсія;

- соціальні мережі дають змогу користувачам об'єднуватися відповідно до спільних інтересів та уподобань, такий формат обміну думками та інформацією є доречним у сфері національно-патріотичного виховання;

- online-версії книг, текстів, словників і довідників – комфортний засіб уточнення та систематизації даних, що стосуються національно-патріотичного виховання молоді;

- мультиплікація, музичні аудіофайли, стануть у пригоді для формування збірок етнокультурної творчості національно-патріотичної спрямованості;

- відеофайли для формування відеотеки патріотичного контенту:

документального кіно проблемного характеру, телепередач навчально-пізнавального характеру, заходів і програм патріотичної спрямованості;

- інфографіка – інструмент візуалізації даних, призначених для швидкого й чіткого відображення;

- комп'ютерні пізнавально-виховні програми, спрямовані на планування виховної діяльності, що мають національно-патріотичне підґрунтя;

- дидактичні комп'ютерні ігри-тренажери поліпшують якість підготовки та використання технологій національно-патріотичного виховання за допомогою ігор;

- мультимедійні та скрайбінг-презентації забезпечують високий рівень особистої зацікавленості за допомогою інформації, яка виводиться на екран;

- проєктна діяльність дозволяє застосувати практично теоретичні знання для успішного вирішення конкретних завдань національно-патріотичного виховання з урахуванням безлічі факторів;

- online-подорож, віртуальна екскурсія – унаочнення сприйняття реалістичності здійснення віртуальних географічних мандрівок до визначальних природних та історичних місць рідного краю за допомогою інтерактивних географічних мап, відвідування музеїв і художніх виставок, пам'яток історії, культури [1].

Підсумовуючи сказане, відзначимо: стрімкий розвиток ІК-технологій торкається всіх сфер життя суспільства та не може не впливати на процес формування світогляду сучасної молоді. Як наслідок, система виховання загалом і система національно-патріотичного виховання студентів зокрема мають модернізуватися. Застосування ІК-технологій у національно-патріотичному вихованні підлітків може та має проєктуватися, виходячи з традиційних для українського суспільства цінностей, орієнтуватися на сучасні форми виховної роботи, бути системним і систематичним у своїй реалізації. Сучасна молодь повинна бути активною в громадському житті, що передбачає не лише оцінку конкретних явищ і подій, а й здатність до вмотивованих дій і вчинків. Важливо, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій

у процес національно-патріотичного виховання студентської молоді сприятиме заінтересованості та підвищить ефективність упровадження теорій та практичних заходів національно-патріотичної направленості.

Список літератури.

1. Вільцанюк І. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в національно-патріотичному вихованні молоді. URL: <https://dismp.gov.ua/vykorystannia-informatsijno-komunikatsijnykh-tekhnologij-v-natsionalno-patriotychnomu-vykhovanni-molodi/>
2. Пономарьова Г. Ф. Досвід громадянського виховання студентів педагогічних коледжів. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2017. Вип. 1. С. 175-183.

Петренко Л. М., м. Київ

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У НАУКОВИХ ПРАЦЯХ ВІТЧИЗНЯНИХ УЧЕНИХ

Анотація. Автором обґрунтовано актуальність формування національної ідентичності в майбутніх викладачів закладів вищої освіти в процесі професійної підготовки. Здійснено аналіз наукових праць з використанням бази даних Національного репозиторію академічних текстів, пошукової системи і баз даних наукових цитувань OUCI. Узагальнено результати.

Ключові слова: ідентичність, освіта, викладач, безпека, війна.

Abstract. The author substantiates the relevance of the formation of national identity among future teachers of higher education institutions in the process of professional training. The analysis of scientific works was carried out using the database of the National Repository of Academic Texts, the search system and databases of OUCI scientific citations. The results are summarized.

Key words: identity, education, teacher, security, war.

Проблема формування національної ідентичності у процесі підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти в умовах розв'язаної повномасштабної війни країною-агресором виходить на перший план серед пріоритетів гуманітарної безпеки. Адже сформувати не тільки фахівця, але й активного і відповідального громадянина, здатний лише викладач (науково-педагогічний працівник, педагог) із сформованою національною, громадянською, професійною ідентичністю, який щодня демонструє свою активну життєву позицію, особисту ефективність, істину, правдивість та критичне мислення, взаємоповагу, відкрите спілкування тощо.